

R Ů Z N Ě

Evropská komise pro ochranu mechorostů pořádá ve dnech 1.-2.7. 2001 v Průhonických konferenci

„The 4th European Conference on the Conservation of Bryophytes“

a to ve spojitosti a návaznosti na konferenci „The 3rd Planta Europea Conference“.

Tato konference bude zaměřena především na problematiku plánů akcí činěných pro záchranu mechorostů a na bryologicky cenné oblasti z hlediska jejich významnosti a ochrany. Speciální bryologické exkurze nejsou plánovány; exkurze doporučené i pro bryology jsou organizovány v rámci 3. konference Planta Europea (23.6. jednodenní exkurze pouze pro účastníky zmíněné konference do Českého krasu či na Dokesko, 28.6.-30.6. třídnenní exkurze do NP Krkonoše a NP České Švýcarsko). Konferenční poplatky a předběžný program bude upřesněn v nejbližší době ve druhém cirkuláři. Předběžná registrace byla žádána již na základě prvního cirkuláře do konce prosince minulého roku. V případě zájmu dosud nepřihlášených osob je nezbytné co nejdříve kontaktovat organizátora konference **prof. Jiřího Vánu** (katedra botaniky PFF UK, Benátská 2, 128 01 Praha 2, e-mail: vana@natur.cuni.cz, tel.: 02 21953125).

Konference o monitorování změn přírodního prostředí využívající lišejníky

Workshop LIMON (Lichen MONitoring) se konal 15.-24.8.2000 pod záštitou NATO Scientific and Environmental Affairs Division v jihozápadním Walesu v Orielton Field Centre. Hlavní organizátorkou byla Pat Wolseley z British Museum, Natural History v Londýně. Konference se zúčastnilo celkem 65 osob z 21 zemí, z toho 6 mimoevropských. Tématem setkání byly různé přístupy monitorování přírodního prostředí a jeho změn využívající lišejníky. Celkem bylo prezentováno 58 příspěvků, většinou ve formě posteru (plakátového sdělení). Součástí konference byly též kratší exkurze do okolí s ukázkami monitorování změn vegetace pobřežních lišejníků po katastrofě ropného tankeru, monitorování lišejníkové flóry náhrobních kamenů, monitorování změn společenstev epigeických lišejníků s *Fulgensia fulgens*. Dále pro účastníky setkání byly připraveny dvě celodenní exkurze: do rezervace Tycanol (zachovalý přirozený dubový les, představující jednu z nejbohatších lokalit epifytických lišejníků v Británii) spojená s návštěvou hradu Pembroke a průzkumem lišejníkové flóry na stavebním materiálu a dále pokonferenční exkurze lodí do rezervace na ostrově Skommer (pobřežní lišejníky, ptačí skály aj.).

Konference byla jistým způsobem netradiční. Výsledkem totiž nebude publikování jednotlivých referátů ať již ve formě tradičního sborníku referátů nebo monotematického čísla periodika. Smyslem konání konference byla příprava příručky, která by shrnula dosavadní monitorovací přístupy a sjednotila metodiku. Vlastní náplň konference proto představovala pehlídka různých metodických přístupů monitoringu využívajících lišejníky, které by bylo možné rozdělit do několika tematických okruhů: 1. monitorování znečištění (analýza obsahu látek ve stélkách lišejníků, např. těžké kovy, radionuklidy aj.); bioindikace využívající indexů citlivosti; bioindikace využívající studium společenstev; monitoring akutních katastrof ve velkém měřítku; 2. monitorování biodiversity (monitorování změny způsobů hospodaření v lesích, monitorování epigeických a epipetrických lišejníků, monitorování úspěšnosti ochrannářského managementu); 3. speciální metodické přístupy: experiment (transplantace stélek; transplantace diaspor); 4. ochrana lišejníků (červené seznamy a červené knihy).

Lze očekávat, že publikace příručky o monitoringu s využitím lišejníků bude představovat významnou etapu pro lichenologii a ekologii. Umožní nejen shrnutí výsledků uplynulých desetiletí, ale též metodické sjednocení jednotlivých přístupů a vytvoření nových základů pro další rozvoj základního i aplikovaného výzkumu týkající se změn přírodního prostředí.

jl

Sjezd polské lichenologické sekce

Ve dnech 13. – 17. září se konal XV. sjezd lichenologické sekce Polské botanické společnosti v Bogumilowě na téma Porosty w służbie ochrony srodowiska. V hojném počtu se zúčastnili polští lichenologové a mimoto i 2 účastníci ze zahraničí (M.R.D. Seaward a Š. Bayerová). Během prvního dne bylo předneseno 11 referátů zaměřených převážně na ochranu lišejníků. Další program představoval podrobný terénní výzkum části území Bory Dolnoslaskie, a to v předem stanovených skupinkách s cílem nashromáždit maximální množství údajů a herbariového materiálu. Večerní náplň sjezdu tvořila prezentace 15-ti posterů, které se týkaly floristiky, ekologie a ochrany lišejníků, ale i floristiky lichenikolních hub. Jeden den byl věnován výletu za kulturními i přírodními zajímavostmi jako např. zámek Czocha či muzeum keramiky Boleslawiec. Program sjezdu tak umožnil setkání polských a zahraničních lichenologů, jejich vzájemnou diskusi, výměnu názorů a zkušeností, což je nezbytné pro další spolupráci.

Š. Bayerová

Zbierkový fond nižších rastlín v herbári BRA k 31.10.2000

O vzniku, histórii a počte lichenologických a bryologických zbierok Prírodovedného múzea SNM v Bratislave referoval I. Pišút v Bryonore č. 3 (1989) pri príležitosti svojho odchodu zo Slovenského národného múzea.

V období od júna do októbra 1989 sa kustódstva prechodne ujal P. Lizoň, od 1.11.1989 do 31.12.2000 som bola kustódom zbierok nižších rastlín (okrem húb) ja. V tomto období pribudlo do fondu 6583 položiek lišajníkov a 684 položiek machorastov.

Vzhľadom na to, že od 1.1.2001 zo SNM tiež odchádzam, chcem, tak ako I. Pišút, urobiť akúsi záverečnú bilanciu. Tú mi značne zjednodušuje skutočnosť, že v rokoch 1995-2000 prebehla veľmi dôkladná fyzická inventarizácia zbierok. Pri nej sa zistili nasledovné počty položiek: lišajníky 71062, machy 35453, pečeňovky 4534 a riasy 4034.

E. Lisická

RECENZE

Shaw A. J. et Goffinet B., eds. (2000): *Bryophyte Biology*. – 476 p., Cambridge University Press, ISBN 0 521 660971.

Obsahem této publikace, která zachycuje současný stav pojednaných bryologických disciplín, jsou následující stati:

1. Anatomy, development, and classification of hornworts (*Renzaglia, Vaughn*);
2. Morphology and classification of the Marchantiophyta (*Crandall-Stotler*);
3. Morphology and classification of mosses (*Buck, Goffinet*);
4. Origin and phylogenetic relationships of bryophytes (*Goffinet*);
5. Chemical constituents and biochemistry (*Mues*);
6. Molecular genetic studies of moss species (*Cove*);
7. Control of morphogenesis in bryophytes (*Christianson*);
8. Physiological ecology